

Aleg. 355 Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie zaległych prestacyj nauczycielskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 27. października 1903 i 10. listopada 1904 przekazał Wysoki Sejm petycyje kilku gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie zaległych prestacyj na płace nauczycieli Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesji sejmowej.

Stosownie do powyższego polecenia, Wydział krajowy po otrzymaniu opinii co do tych petycyj od Rady szkolnej krajowej ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Gmina *Zapytów* powiatu Lwowskiego uiszczala, według orzeczenia organizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. stycznia 1875 L. 5985 na płacę nauczyciela gotówką rocznie 231 K. oraz dziesięć korey zboża wartości 120 K.

Orzeczeniem reorganizacyjnym z 28. listopada 1894 l. 27314 nałożono na gminę obowiązek dostarczania nauczycielowi corocznie 10 korey zboża wartości 120 K i uiszczania dodatków pieniężnych w wysokości 3% corocznie opłacanych w gminie podatków, tytułem uzupełnienia wymienionej prestacyi w naturze do ustawowej wysokości.

Wskutek przekształcenia szkoły miejscowej na dwuklasową i dobrowolnego zobowiązania się gminy zmieniono powyższą prestacyę mieszaną na obowiązek uiszczania corocznie tytułem prestacyi kwoty 380 K począwszy od 1. września 1898.

Prestacya ta, którą gmina uiszcza, przedstawia obecnie 9 $\frac{1}{2}$ % dodatków do podatków bezpośrednich w gminie opłacanych. Z uwagi, że ta prestacya nie jest zbyt znaczną i że opiera się na dobrowolnem zobowiązaniu gminy, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu próby o obniżenie tej prestacyi.

2. Gmina *Buczacz* obowiązana jest uiszczać na podstawie orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. lipca 1899 L. 13.683 dobrowolną prestacyę roczną w kwocie 2.000 K. na płacę nauczycielskie szkół wydziałowych męskiej i żeńskiej w Buczaczu. Ponieważ prestacya ta dobrowolnie została przez gminę przyjęta, ponieważ nadto z powodu organizacji powyższych szkół, fundusz szkolny krajowy znacznie został obciążony, przeto Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie przemawia za uwzględnieniem próby gminy o uwolnienie jej od obowiązku uiszczania powyższej prestacyi i odpisania zaległej, zwłaszcza, że taką samą próbę gminy odrzucił już raz Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. listopada 1904.

3. Gmina *Dębno* powiatu Brzeskiego uiszcza corocznie tytułem dobrowolnej prestacyi na płacę nauczycieli miejscowej szkoły kwotę 107 K 98 h. Z uwagi, że gmina jest ubogą, że nie posiada żadnego majątku zakładowego, a wszystkie wydatki pokrywa dodatkami do podatków, że siła podatkowa mieszkańców gminy jest bardzo słabą, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi na obni-

żenie w drodze łaski dotychczasowej przystąpienie do podatków, do ustawowej wysokości 6% dodatków, począwszy od 1. stycznia 1906.

4. Gmina *Leszczowate* powiatu Liskiego uiszcza na podstawie zobowiązania dobrowolnego prestacyę na płacę nauczyciela miejscowej szkoły w kwocie rocznej 95 K 64 h. odpowiadającej 12% dodatków do podatków. Zważywszy, że gmina nie ma żadnego majątku, a na pokrycie potrzeb gminnych nałożono stosunkowo bardzo znaczne, bo 50% wynoszące dodatki, że siła podatkowa mieszkańców gminy jest małą, wreszcie z uwagi, że gminę nawiedziły liczne klęski elementarne, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi na obniżenie, począwszy od 1. stycznia 1906, dotychczasowej prestacyi z 12% do 6% podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w gminie opłacanych.

5. Gmina *Melna* powiatu Rohatyńskiego uiszcza na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. października 1894 L. 16.726 tytułem prestacyi na płacę nauczyciela miejscowej szkoły kwotę 160 K 72 h., odpowiadającą 35% dodatków do podatków.

Z uwagi, że gmina prócz niewielkiego pastwiska nie ma innego majątku, jest nieliczną, bo zaledwie około 50 numerów liczącą, że dalej w r. 1904 nałożono na pokrycie potrzeb ściśle gminnych znaczne, bo 42%, a na potrzeby szkolne 25% wynoszące dodatki, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi na obniżenie począwszy od 1. stycznia 1906 dotychczasowej prestacyi na płacę nauczyciela z 35% na 10% podatków.

6. Gmina *Huta rożaniecka* powiatu Cieszanowskiego uiszcza na podstawie orzeczenia organizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 22. maja 1895 L. 11.739 prestacyę na płacę nauczyciela miejscowej szkoły w kwocie rocznej 115 K 28 h.

Ze względu, że obowiązek gminy do płacenia tej prestacyi opiera się na akcie fundacyjnym z 12. sierpnia 1891 zatwierdzonym przez Reprezentację powiatową w Cieszanowie z 1. września 1891 L. 2044, oraz z powodu, że prestacya ta przedstawia zaledwie 9% dodatków do podatków w gminie opłacanych, Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby gminy o uwolnienie jej od obowiązku płacenia tej prestacyi.

7. Gmina *Zator* powiatu Wadowickiego uprasza o odpisanie zaległej po koniec roku 1894 prestacyi szkolnej w kwocie 2892 K.

Z uwagi, że zaległość ta wynikła ze zobowiązań tej gminy wobec funduszu szkolnego krajowego, polegających na prawomocnych orzeczeniach c. k. Rady szkolnej krajowej a nie zachodzą żadne szczególne na wyjątkowe uwzględnienie zasługujące okoliczności, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu petycji gminy o odpisanie tej zaległej prestacyi, zwłaszcza, że rozporządzeniem z dnia 4. czerwca 1904 LW. 26.795 zgodził się na prośzone przez Zwierzchność gminną w Zatorze w podaniu z 30. marca 1904 l. 583 rozłożenie powyższej zaległej prestacyi 2892 K. na pięć rat rocznych po 578 K 40 h. płatnych począwszy od r. 1905.

8. Gminy *Gorzycyce*, *Motycze poduchowne* i *Zalesie Gorzyckie* powiatu Tarnobrzeskiego uiszcza na mocy dobrowolnych zobowiązań, a mianowicie pierwsza rocznie 197 K 14 h., druga 62 K 56 h., trzecia zaś tytułem prestacyi na płacę nauczyciela szkoły ludowej w Gorzycach kwotę odpowiadającą 12% dodatków do podatków.

Ze względu, że opłacane prestacye zwłaszcza przez pierwsze dwie gminy nie wiele są wyższe od wysokości ustawowej prestacyi, a wszystkie powyższe gminy posiadają znaczny stosunkowo majątek zakładowy i należą do najzamożniejszych gmin w powiecie, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie jest za uwzględnieniem petycji tych gmin o uwolnienie ich od obowiązku uiszczania wspomnianej powyżej prestacyi.

9. Gmina *Bratkowice* powiatu Rzeszowskiego uiszcza na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 12. stycznia 1895 L. 32243/94 począwszy od 1go stycznia 1895 na płacę nauczyciela szkoły w Bratko-

wicach tytułem prestacyi rocznie 282 K 56 h. i na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego z dnia 13. lipca 1904 L. 22.320 rocznie 30 K. na potrzeby szkolne i urzędowe. Oprócz tego uiszcza gmina na budowę szkoły przez lat trzy nadzwyczajną prestacyę po 40% dodatków do podatków na podstawie art. 9. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. i rozp. kr., od której to ostatniej prestacyi nie może być uwolniona.

Z uwagi, że zwykła prestacya szkolna przedstawia zaledwie około 8% dodatków do podatków, prócz 30 K. rocznie na potrzeby szkolne i urzędowe, tudzież ze względu na fakt, że potrzeby gminne bywają pokrywane z procentów od obli-gacyj stanowiących majątek gminy, a po wybudowaniu szkoły, kancelaryi i aresztów gminnych wydatki na opędzenie wszelkich potrzeb gminnych i szkolnych znajdują zupełne pokrycie w tych procentach, Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie może oświadczyć się za uwzględnieniem petycyi gminy o uwolnienie jej od obowiązku uiszczania prestacyi na płacę nauczyciela, na potrzeby szkolne i urzędowe tudzież na budowę szkoły, zwłaszcza, że od 1. września 1904 przekształcono w gminie szkołę na dwuklasową, a spowodowaną tą zmianą nadwyżkę wydatku na pobory nauczycieli pokrywa fundusz szkolny krajowy.

10. Gmina *Ropczyce* winna uiszczać w myśl orzeczenia z dnia 4. lutego 1895 L. 30.596 na płacę nauczycielskie swoich pięcioklasowych szkół męskiej i żeńskiej z mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania rocznie kwotę 2.200 K. Ponieważ gmina m. *Ropczyce* oprócz powyższego dobrowolnego datku nie uiszcza na ten cel żadnej ustawowej prestacyi, a stosunki majątkowe gminy nie przemawiają nawet za obniżeniem prestacyi, tem bardziej, że gmina posiada własny majątek zarodowy o przeciętnym rocznym czystym dochodzie 6.000 K., z którego nie płaci w myśl końcowego ustępu art. 16. ust. z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. i rozp. kr. żadnej prestacyi, przeto Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie jest za uwzględnieniem petycyi gminy o uwolnienie jej od obowiązku płacenia powyższej prestacyi w zamian za odpowiadającą 9% dodatków do podatków, a to tem bardziej, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. listopada 1904 odrzucił już taką samą petycyę tej gminy jako nieuzasadnioną.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Począwszy od 1. stycznia 1906 zniża się w drodze łaski dotychczas uiszczane prestacye na płacę nauczycieli gminom: a) *Dębno* powiatu Brzeskiego z 10% do wysokości 6%; b) *Leszczowate* powiatu Liskiego z 12% do wysokości 6%; c) *Melna* powiatu Rohatyńskiego z 35% do wysokości 10% całej należności podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w tych gminach corocznie opłacanych.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału kraj.

